

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in volja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za drugo izvenavstrijsko deželo 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katoľ, Hukovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rekopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta štev. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Ne zaprte reklamacije so poštnine proste.

Dr. Verstovšek ali Kac.

V volilnem okraju Marenberg, Slovenji gradec, Šoštanj, Gornjigrad je dobil zadnje dni volilni boj nove oblike. Liberalci so uvideli, da pod svojo lastno firmo „Narodna stranka“ nimajo prav nobenega zupanja več, da pod tem napisom ne bi nihče več prišel k njim, zato so se poprijeli svojega starega orožja, namreč sleparstva. Sedaj se imenuje liberalna stranka naenkrat zopet stranka „neodvisnih kmetov“, in njihov kandidat je kandidat „neodvisnih kmetov“.

Ali je liberalna stranka zares stranka neodvisnih kmetov? V njenem taboru se zbirajo liberalni učitelji, liberalni uradniki, liberalni dohtarji ter le isti obžalovanja vredni, a hvala Bogu redki posestniki, ki so na kak koli način odlišni od imenovanih treh stanov, ali pa ki so iz osebnega sovraštva in nasprotstva proti kakemu uplivnejšemu pristašu Kmečke zveze stopili v tabor liberalcev. Kolikor je kmetov v liberalni stranki, so vsi v stranki brez upliva, in se morajo hote ali nehote uklanjati ukazom advokatov iz Celja. Pristoja jim torej vsak pridevek boljše, kakor naziv: neodvisni kmetje.

Ali je Kac kandidat neodvisnih kmetov? Tudi na to vprašanje je odgovor jasn. Vsakdo ve, da so celjski liberalci in liberalni učitelji imeli najprej posvetovanje v Velenju, ali sploh nastopijo z lastnim kandidatom ali ne. Kmetov ni bilo zraven, niti odvisnih, niti neodvisnih. Liberalni generali in podgenerali so sklenili postaviti kandidata, in sicer so si želeli najbolj uradnika Vaupota. Ker pa se je zdelo temu grozdje vendar prekislo, bili so celjski liberalci — ti čudni-neodvisni kmetje! — v največji zadregi, in se v nedeljo neposredno pred glasovanjem so si iz Celja ven z brzozavi iskali kandidata neodvisnih kmetov. Toda vsi so odpovedali. Ostal jim je najbolj nezmožen, šmartinski bogataš Kac, kojega se je že prijel priimek Malobesedni, ker namreč ne zna govoriti.

Kac je sin veletrgovca, in vsled tega po svojem rojstvu že ni to, kar se pravi kmečki. Njegovo mišljenje je obrnjeno na trgovino. Oral in kosil ni nikdar, na njegovih rokah še ni bilo žulja. Zato pa se nam zdí tudi neokusno, če ga sedaj slavijo liberalci naenkrat kot kmeta, ki pozna njegove želje. Dr. Verstovšek kot rojak šoštanjskega okraja se je moral z vsem naporom pririti do mesta, katero sedaj zavzema in zato tudi mnogo bolj pozna resnost življenja, kakor Kac Malobesedni, ki je vzrastel v razkošju in bogastvu.

PODLISTEK.

Mladi junak.

(Povest iz žalestnih dni francoske revolucije. Iz hrvaškega —g—).

(Koniec.)

„Mladi grof je mrtev,“ začno šepetati. „Umrtili ga je naš drug.“

In čudovito! Nobeden od teh krvoločnih zveri v človeški podobi ni imel več volje, poiskati duhovnika. Že pogled tega bednega, umorjenega dečka, kojega nežno telo se je zgrudilo na tla, jim vzame ves pogum in žejo po krvi. Drug za drugim pobegnejo iz dvorane.

Kmalu so izginili iz vida.

Mladega grofa so našli domači nepremično ležečega pred veliko Marijino sliko. Mali junak, ki je obvaroval sliko Marijino oskrumbe, ki je za svojega župnika žrtvoval svoje lastno življenje, je ležal sedaj nezavesten. Grofica, njegova mati, se je nagnila čezenj in tožno ihtela. Rešeni duhovnik je stal, globoko ganjen, pred svojim mladim prijateljem in rešenikom ter poskušal, da se mu vrne življenje.

„Ubili so ga!“ je vzdihovala mati. „O mojem dete, moj edini sinček!“

„Ne plakajte, milostiva gospa,“ jo tolaži duhovnik. „Se ni vse izgubljeno. Telo grofa je še toplo, kakor bi bilo živo. Prevladala ga je nezavest, a smrt še ni nastopila.“

„O moje dete, moje dete!“

To so bile edine besede, katere je mogla spregovoriti nesrečna mati.

Kac kandidira na programu celjskih liberalnih kandidatov in liberalnih učiteljev, dr. Verstovšek na programu Kmečke zveze. Kac je pri stranki mestnih škrijcev, dr. Verstovšek pri kmečki stranki. Kac še nima pokazati na nobeno delo v korist ljudstva, dr. Verstovšek pa se lahko ponaša, da je že v kratki dobi svojega deželnega poslanstva storil veliko za kmečko prebivalstvo in se že tudi prej trudil za organizacijo vseh slojev našega slovenskega ljudstva na Sp. Štajerskem. Kac ne zna govoriti, in vendar je govorniški dar prvi pogoj za sposobnost poslančevanja, dr. Verstovšek pa je znan kot dober in spreten govornik.

Če vse to mirno in trezno pomislijo volilci, jim ne bo težko voliti med dr. Verstovšekom in Kacem. Ako hočejo še bolj nesposobnega poslanca, kot so ga imeli dosedaj, bodo volili Kaca. Ako hočejo poslanca, kojemu lahko brez skrbi izročijo zastopstvo svojih koristi in želj, potem bodo volili dr. Verstovška.

Slovenska kmečka zveza priporoča dr. Verstovška, ker ve, da bo zastopal kmečko ljudstvo, dočim bi bil Kac le privesek celjskih odvetnikov.

Državni zbor.

V državnem zboru se je začela razprava o proračunu. Med tem pa se vršijo pogajanja zaradi italijanskega vseučilišča. Slovenci ne pripustijo, da bi se ustanovilo to vseučilišče na kakem mestu na slovenski zemlji, recimo v Trstu ali Gorici, mnogo nemških poslancev pa seveda neče dovoliti, da bi se ustanovilo na Dunaju ali kakem drugem nemškem mestu. Italijanski poslanci pa pretijo, da ne bodo vsaj v tretjem čitanju glasovali za proračun, ako se jim do tega glasovanja vseučiliščno vprašanje ugodno ne uredi. Ker pa brez Italijanov vlada nima več večine v zbornici, zato je seveda v največjih škripcih, in nihče danes ne more povedati, kako se bodo te zamotane razmere razvzljale.

Poslanec dr. Korošec je stavil nujni predlog za po toči poškodovane v rogaškem okraju ter zahteval zdatno podporo.

Poslanec Roškar je vložil nujni predlog za odpis davka in delitev podpor nujno potrebnim, od toče hudo prizadetim v mariborskem okraju.

Poslanca dr. Benkovič in Pišek sta vložila nujne predloge za izdatno podporo in odpis davka posestnikom in najemnikom, ki so bili letos poškodovani.

Duhovnik, kakor grofica, nista najmanj slutila tega, kar se je godilo v dvorani. Izenaden vzklikne zamolklo duhovnik. Našel je kapljo krvi, ki je bila na dečkovi obleki.

„Kri“, je zadrhtel... „kri.“
„Kri?!“ vzklikne grofica. „O Bog, potem so ubogo dete prebodli!“

S trepetajočima rokama odpne detetu robačo na prsih in zagleda rano. Žalostna mati se vrže na kolena, in zakrije lice z rokama.

„Ubogo moje dete,“ jeclja pridušeno. „Razbojniki so ga zabolli uprav v srce.“

In plakala je uboga mati.

Duhovnik je molčal. Ni hotel motiti matere s tolažljivimi besedami. Le njegov pogled se je uprl v nebo, in njegove sklenjene roke so pravile, da prosí Vsemogočnega, naj pošlje žarek utehe v srce nesrečne grofice.

In res. Kakor bi bolestni krik matere vzbudil ranjenega, odpre otrok počasi težke trepalnice, in zašepeta:

„Mati.“

Kakor bi jo prešinil blisk, privije grofica otroka k sebi.

„Živ je,“ zakliče radostno. „Klical me je, on me vidi! Hvala ti, veliki Bog!“

Duhovnik ni mogel spregovoriti od radosti. Ali ranjenec še ni rešen. Zamolklo hropenje se sliši iz prs, in s trudnim glasom zašepete:

„Oh, kako to boli! Jaz umiram.“

„Ne, ne,“ vzdihuje grofica. „Ti ne smeš umreti, ti ne smeš pustiti svoje matere!“

Začne ga gledati z materinsko nežnostjo. „Ali iz

vani po toči v občinah Sromlje, Blanca, Zabu-kovje, St. Pavel pri Preboldu, Griže, Žalec in Petrovče.

Politični ogled.

— **Deželni zbor bosenski.** Cesar je imenoval Ali Beg Firdusa (Mohamedanec) za predsednika, Vojislava Sola (Srb) in Nikola Mandiča (Hrvat) pa za podpredsednika bosensko-hercegovskega deželnega zbora.

— **Ogrske volitve.** Volitve na Ogrskem so dovršene v vseh 413 volilnih okrajih. Narodna delavna (vladna) stranka je dobila 248 mandatov, Košutova stranka 47, Justhova 37, ljudska 13, Rumuni 5, Slovaki 3, izven strank 67, krščanski socijalec 1, potrebnih je 21 ožjih volitev. Košutova stranka izgubi 59, dobi 10, Justhova stranka izgubi 109, dobi 10, ljudska stranka izgubi 22, dobi 4 mandate. — O tem, kako se je volilo, dohajajo vedno lepša poročila. V Zagorski vasi se je volilec in občini naznanilo, da jim iz državnih sredstev građe novo šolo in cerkev, če volijo vladno, ako pa tega ne store, bodo izjavili, da je cerkev za nič in bo morala občina sama zgraditi novo cerkev in šolo. Tiste, ki se še niso uklonili, so pa 2 dni napajali z vinom in jih do nezavesti pijane z orožniki pripeljali na volišče. V alvinškem volilnem okraju so vladni agitatorji z zvijačo porazili rumunjskega kandidata Maniua, ki je imel zagotovljeno večino. Ker ni šlo drugače, so pa priglasili za kandidata budimpeštanskega lekarnarja Maniua, ne da bi bili volilci to znali. Ko so volili rumunjski kmetje, so vprašali pri komisiji, katerega Maniua volijo. Večina seveda ni znala kandidatovega imena in stanovanja, vse te glasove so razveljavili in brez truda je zmagal vladni Maniua.

Mala politična naznanila.

Dne 10. junija: V Carigradu hodi policija od hiše do hiše, da bi napravila popis Grkov. Zdi se, da bodo Grki izgnani iz Carigrada, ko bi se vprašanje Krete le preveč poostrilo. — V Belgradu se veliko govori o tem, da kralj Peter, ki se je vladanja naveličal, odstopi. Jeseni se baje skliče velika skupščina, da se odloči o prestolonasledstvu. — Iz Mehike se poroča, da so tam vsled indijanske vstaje umori in ropi na dnevnem redu. Število mrtvecev znaša že 300.

njenega obraza izgine na mah vsa iskrica nade, katera je ravnokar vzplamtela. Oči njenega deteta so postale steklene, in bela žena je že opravljala svoje delo.

„Mati,“ zašepetejo končno usta mladega junaka. „mati, jaz grem sedaj k svojemu Odrašeniku, katerega sem pred eno uro prejel. Odidem rad, ker sem branil sliko Marijino oskrunjenja, in s svojim življenjem odkupil življenje našega dobrega gospoda župnika.“

Dragi Odrašenik me bo že za to poplašal.

Onemogel vtihne. Ali ko zapazi, da so se oči matere in župnika uprle v njega, kakor bi želele vprašati, kaj se je zgodilo, reče za trenotek pretrgano:

„Prevratniki... slika, za katero se je nahajal... duhovni oče... jaz sem stopil pred njo... jo varoval...“

Sedaj je postale jasno obema. Duhovnik zaplaka od ginjenosti in hvaležnosti. Zamogel je le jecljati:

„Moj sin... moj vredni, junaški sin!“

Dete se je nasmehnilo in dalo obe roki, desno materi, levo župniku. Župnik jame moliti molitev za umirajoče.

„O Gospod, prejmi milostljivo dušo tega čistega in plemenitega deteta; povrni mu, kar je storil. Usliši me, oh usliši.“

„Usliši me — oh usliši... me,“ so se pregibale ustnice deteta. „In ti, draga mati Marija... pomagaj mi... v uri smrti moje!“

Še enkrat stisne na rahlo roke materi in župniku, zgane dvakrat, trikrat s trepalnicami, in mladi junak je dokončal svojo pot.

5000 Indijancev koraka proti mestu Merida. Tolpe požigajo in more vse med potjo.

Dne 11. junija: Ministrski predsednik Bienerth je vsem članom, ki so bili določeni, da se udeležijo neobveznih posvetovanj v svrhu ureditve češko-nemškega spora, naznanil, da so se morala posvetovanja vsled stališča čeških agrarcev žal odložiti. — V Lisaboni na Portugalskem je razširjena vest, da se namerava kralj Manuel odpovedati prestolu na korist svojemu sorodniku Alfonzu de Braganza. Javlja se, da je odkrita velika zarota proti kralju. — Letošnje cesarske vaje se vrše v srednji Galiciji in severni Ogrski. Končane bodo okoli 15. septembra.

Dne 12. junija: V Solunu je proglašen bojkot zoper grške ladje. Grški parniki so morali prenehati z izkrcavanjem blaga. Bojkot se tudi v Smyrni izvaja, prav tako v Carigradu. Razburjenje je velikansko. — V Atenah se je vršilo dne 10. t. m. v vojnem ministrstvu vojno posvetovanje, katerega so se udeležili tudi vsi divizijski generali. — 10. t. m. se tvori bosanski deželni zbor.

Dne 13. junija: Nova brambna postava za Ogrsko je že gotova. Določena je 2letna vojaška služba, če bi se pa parlament upiral prevelikim stroškom, ostane 3letna. — Srbsko ministrstvo je podalo ostavko. — Iz Kijeva na Ruskem je bilo v soboto izgnanih 200 židov. — Ruski zunanji minister in ruski poslanik v Carigradu zahtevata od turške vlade pojasnil glede oboroževanja turške mornarice. Ako je oboroževanje naperjeno proti Grški, je nepotrebno; ako pa se vodi zaradi kake druge države, je neopravičeno.

Razne novice.

Osebnost. Sodnijski izpit je napravil v Gradcu avskultant gospod dr. J. Tombah v Celju.

Iz davčne službe. Davčni oskrbnik J. Riziensky je prestavljen iz Rottenmanna v St. Lenart v Slovgoricah.

Iz železniške službe. Na novo so sprejeti uradniški aspiranti: Martin Derenda v Zagorje, Alojz Paner v Smarje, Ivan Pipan v Grobelno, Viljem Novak v Hrastnik. Premeščeni so: asistent Oto Krütznar iz Ptuja v Ljubno, adjunkt Franc Haring iz Vučenice v Ptuj, adjunkt Jakob Prek iz Trsta v Vuzenico, adjunkt Friderik Klein iz Ptuja v Bozen-Gries.

Iz pošte. Poštni asistent Anton Klemenčič pri St. Vidu na Glani je prestavljen na lastno prošnjo v Maribor.

Razpisano je mesto nadučitelja na 3razredni ljudski šoli pri St. Jurju ob Pesnici. Prošnje do 3. julija.

Letošnji novomašniki. Prvo sv. mašo bodo letos obhajali sledeči gospodje iz III. leta: Krajnc Marko pri Sv. Petru pri Mariboru, Slana Franc pri Sv. Jurju ob Ščavnici dne 15. avgusta; Umek Mihael v Pišecah dne 7. avgusta; Vrzelač Martin v Gornji Ponikvi dne 7. avgusta; Živornik Pavel v Starem trgu dne 7. avgusta.

Štajerski dijak. združeni v štajerskem pododboru Slovenske dijaške zveze, nameravajo letošnje počitnice aranžirati v več ljudskih prireditvah s predstavami, petjem, godbo itd., zato naj blagovolijo tisti, ki žele kako tako prireditve, nemudoma naznaniti, da se zamorejo prireditve pravočasno krajevano in časovno razdeliti. Nekateri gospodje so izra-

Drhteč se sklonejo roke duhovnika k molitvi, drhteč so šepetale ustnice molitve sv. cerkve nad mrtvim truplom, dočim se je grofica zgrudila na mrtvega sina in namakala njegovo blede lice s svojimi materinskimi solzami.

Minila so leta po tem tužnem dogodku. Francija je postala mirna. Krvoločneži so poželi svoje žrtve in dospeli na isto stališče, kakor prej njih žrtve, ali pa so padali pod neprijateljevim mečem. Zgodovina se še spominja njih imena, a spominja se z zaničevanjem in studom.

S krvjo napojena Francija vsklije vnovič. Marljivost in krepkost se povrnela v njo. Krščanstvo doživi nepričakovano hiter preporod. Razdžane cerkve se dvignejo iz svojih podrtn vse lepše in veličastnejše. Pognani duhovniki se vrnejo v svoje župnije, in pobožnost in versko življenje se vnovič naselita na prejšnje mesto razuzdanosti in brezbožnosti.

Oni duhovniki in posvetnjaki, ki so v groznih dneh pregnanstva in morije umrli mučeniške smrti za svojo vero, so postali seme spreobrnjenja mnogih, in njih slava se je zanesla križem sveta. Posebno oni vzgled mladega grofa, junaškega prvoobhajanca, ki je iz ljubezni do Marije, za svojega duhovnega očeta in za mir svoje matere storil mučeniško smrt, je ostal ljudstvu v spominu.

V celi grofovski okolici in dalje, so se spominjali imena junaškega mladeniča, in njegovi materi so skazali srčno sožalje in obenem častitali. Hotel pa je ljubi Bog nagraditi to plemenito dečkovo delo ne samo v večnosti, ampak celo na zemlji s svojim blagoslovom. Grofica prenaredi svojo veliko posest v zavod, v katerem so stregli bolnikom in siromakom cele okolice. Sprejemali so tudi revne sirote in uboge deca, ter jih pripravljali na prvo sveto obhajilo.

Ali se ne bliža Francoska tudi v sedanjih dneh preganjanja dnevu zmage?!

zili tudi mnenje, da bi marsikdo podaril našemu pododboru knjige iz svoje knjižnice, ako bi pododbor poslal njemu na dom kakega dijaka, ki bi primerne knjige odbral in eventuelno v zahvalo njegove knjige uredil. Zato se naj blagovolijo tudi omenjeni rodoljubi nemudoma prigrasiti, da zamoremo pravočasno delo razdeliti. Prigrasiti se je v obeh slučajih pri med. Ludviku Krambergerju, Gradec, Morellenfeldgasse 5, III.

Davka prosta kuha žganja. V mareu t. l. je poslanec dr. Benkovič interpeliral finančnega ministra radi postopanja spodnještajerskih finančnih oblasti proti kmetovalcem, katerim se v zadnjem času nalagajo kazni in se jih preganja radi kuhe žganja, če so v istem letu tudi vino pod vejo točili. V finančnem ministrstvu se je pozneje od referenta povedalo, da naj se po Spodnjem Štajerskem vpelje mesto pavšalnega obdačenja obdačenje po odkupu po občinah v smislu nekega ukaza iz leta 1905. Med tem časom je poslanec dr. Benkovič nabral novo gradivo, iz katerega sledi, da je s tem štajerskim kmetom malo ali nič pomagano, in je dne 14. t. m. vložil novo interpelacijo na finančnega ministra, pozivajoč ga, da z ozirom na posebne razmere na Spodnjem Štajerskem za-vevo tako uredi, kot je zahteval v interpelaciji v marcu t. l.

Ponesrečil se je v Celovcu mizarški pomočnik Anton Ronjak, posestniški sin iz Ruš pri Mariboru. Pograbil ga je obličev stroj ter mu odtrgal prst na levi roki in tudi nekaj dlani. Nesrečnež se nahaja v celovski bolnišnici.

10. julij. Nedelja 10. julija bo naša obrambna nedelja. Ta dan se bo združilo slovensko ljudstvo v podružnicah „Slovenske Straže“ v trdno falango, da bo branilo lepo zemljo slovensko. Odbori Slovenskih krščansko-socialnih zvez za Kranjsko, Štajersko, Koroško, Goriško in Trst, Zveza Orlov in načelstvo „Slovenske Straže“ so izdali skupen oklic, v katerem pozivljejo na živahno agitacijo za „Slovensko Stražo“. Brez odloga in brez odmora moramo iti na delo, da bo 10. julij res mejnik v našem obrambnem delovanju. Vsa naša društva in vse naše korporacije morajo z mladostno agilnostjo urediti vse potrebno, da se bodo osnovala podružnice „Slovenske Straže“. Vsak naš somišljenik mora pristopiti k „Slov. Straži“, mora pridobiti številno članov in mora skrbeti, da bodo naša gospodarska društva in naša županstva pristopila k našim obrambnim organizacijam. Nadalje se glasi v oklicu: Da slovensko ljudstvo sijajno pokaže, kako časti sveta slovanska apostola, prižgo naj se po vseh slovenskih župnijah, po slovenskih gorah, hribih in gričih na predvečer praznika sv. Cirila in Metoda, v ponedeljek dne 4. julija zvečer, kresovi. Naj ne bo slovenske župnije, v kateri bi ta večer ne gorelo po več kresov. Slovenska mladina — zažgi ognje, da bo žarela vsa domovina, v znamenju plamteče naše ljubezni do nje, v znamenje neugasnega našega verskega prepričanja. Prosimo, ha se v torek dne 5. julija, na praznik sv. Cirila in Metoda v vseh slovenskih župnijah na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem, in Primorskem daruje sveta maša bolj slovesno, kjer je to mogoče. Ako pa to ni mogoče, pa v nedeljo dne 10. julija. V nedeljo dne 10. julija prosimo vse č. župne urade, da preskrbe sveto mašo s petjem in pridigo o sv. Cirilu in Metodu, katere slavnosti naj se udeležijo vse naše organizacije korporativno z zastavami. Po popoldanski službi božji naj se vrše povsod slavnostne prireditve z govorom, petjem in gledališko igro. Konečno dajmo oklice nekoliko navodil za osnovanje podružnice, ki se naj javi „Slov. Straži“ v Ljubljano, ki bo potem uredila vse potrebno, ako se priloži 2.20 K v znakah za koleke, in zaključni: Povsod na delo! 10. julij bodi časten dan za našo organizacijo, najlepše izpričevalo našega izobraževalnega dela!

Hrvati za „Slovensko Stražo“. Glasilo hrvaške kmečke stranke „Dom“ prinaša oklice za „Slovensko Stražo“. V tem pozivu čitamo med drugim: „Mi Hrvatje, posebno kmetje, imamo svojih domačih potreb dovolj, to je res. Toda s tem, da se borijo bratje Slovenci proti Nemcem in Italijanom, branijo tudi nas, zato je naša dolžnost, da jim pomagamo.“ — Tem bolj sveta je dolžnost Slovencev, da se vsi zberemo okoli „Slovenske Straže“, katere delo tako dobro umevajo bratje Hrvatje.

Pripravimo se na ljudsko štetje! Koncem tega leta se bo vršil popis ljudstva po vsej naši državi. Ta popis in ljudsko štetje se vrši v Avstriji vsakih 10 let. Ljudsko štetje je vsakokrat velike važnosti. Z njim namreč dokažejo posamezni narodi svojo moč, in v smislu ljudskega štetja se odmerijo potem vsakemu narodu pravice glede rabe njegovega jezika v uradih, cerkvah, šolah itd. Za sp. štaj. Slovence bo to rej ljudsko štetje silno velike važnosti, gotovo bodo napeli Nemci vse sile, da naštejejo kolikor možno veliko svojih ljudi, da si tako ohranijo svojo premoč nad nami tudi za bodočnost. Zato pa tudi mi ne smemo držati rok križem. Vsak Slovenec naj bo posebno v naših, narodno mešanih krajih prav dobro poučen, kaj je njegova sveta narodna dolžnost pri ljudskem štetju. Vsak Slovenec in vsaka Slovenka morata zapisati na popisovalno polo kot svoj občevalni jezik slovenski, to je jezik, ki se ga poslužujemo redno v svoji družini, ne pa jezik, ki ga morda le za silo lomimo s svojim delodajalcem, gospodarjem, podjetnikom itd. V proračunskem odseku državnega zbora pa je bil v minolem mesecu sprejet tudi predlog poslanca Kramara, naj vlada pri letošnjem ljudskem štetju po-

leg občevalnega jezika zabeležuje tudi materni jezik. Mi Slovenci se moramo torej v obeh predalih zapisati kot Slovence: v predalu občevalnega in predalu maternega jezika. Tako bomo pokazali, koliko nas je in koliko smo napredovali. Saj smo tudi res napredovali.

Protikatališka gonja je pri nas Jugoslovanih v rokah liberalcev, svobodomislicev in socialistov. Izrecnih svobodomislicev sicer ni prav zelo veliko, pa vendar precej kriče. Če pa sami ne morejo dovolj upiti, kličejo na pomoč socialiste. Tako so storili nedavno v Zagrebu, ko se je hrvaška mladina posvetila presv. Srcu Jezusovemu. Ta bogoslužni čin so smatrali za nevarno prodiranje klerikalizma, in zato so zbornali skupaj protestni shod, ki so ga jim pa katoličani razbili. Le pod krepkim varstvom policije so bili v stanu prečitati neko resolucijo ali sklep, v katerem pozivajo na skupen odpor proti klerikalizmu in zahtevajo popolno svobodo vesti, civilni zakon, brezbožno šolo in ločitev cerkve od države. Ko so šli po mestu demonstrirati, je prečital socialist Demetrovič nek pisan govor, v katerem zatrjuje, da je napočil čas odločilne protiklerikalne borbe in da pride na Hrvaškem kmalu doba, ko se ne bo smel duhovnik niti prikazati na ulici. — Ta čas sicer po našem prepričanju ne bo še prišel, vendar je to socialistično početje glasen opomin za hrvaške katoličane, da ne smejo držati rok križem.

Skupna posvetovanja obeh jugoslovanskih klubov so dunajskemu hofratu Ploju baje tako pri srcu, da se v „Slovenskem Narodu“ bridko pritožuje, ker baje „Slovenski klub“ tega noče. To je s strani dvornega svetnika Ploja in njegovih ožjih tovarišev naravnost nečuvno, da ne rabimo hujšega izraza, kajti meseci so že minoli, odkar je „Slovenski klub“ stavil skrajno kulantne predloge za skupno delovanje vseh jugoslovanskih poslancev, a po glavni krivdi hofrata Ploja ta zadeva še danes ni rešena. Ploj in njegovi ožji tovariši je nikdar rešiti nočejo. Ali ni tedaj sama hinavščina, ako obenem ti gospodje vpijejo po skupnih posvetovanjih?

Liberalni lažnjivci. Liberalci bi radi, da bi se ne govorilo mnogo o njihovi zvezi s štajerčijanci zaradi Kačeve kandidature in zato hočejo časnikarsko polemiko spraviti na drug tir. Lani, ko se jim je dokazalo, da so se za podporo svojih listov pogajali s šoštanjskimi Nemci in nemčurji, prinesli so v zadregi naenkraj laž, da se je dr. Korošec povodom Robičeve kandidature pogajal s Hans Woschnaggom. To laž so začeli sedaj zopet pogrevati. Toda že ob lanski polemiki se je dokazalo, da se dr. Korošec in H. Woschnagg niti osebno niti potom pismenega občevalja ne poznata, da je cela historija navadna laž celjskih liberalcev. Poštenim ljudem zadostuje, če se jim enkrat kaj pove, toda celjski liberalci ne spadajo v to kategorijo, zato nam čitatelji morajo oprostiti, da jih dolgočasimo z rečmi, katere so njim že jasne.

Nemci ne marajo več za Súdmarko. V nemški vasi Wieselsdorf na Štajerskem je nameravala Súdmarka v nedeljo, dne 5. junija ustanoviti svojo podružnico. Ker pa tamošnji katoliško misleči Nemci ne marajo za Súdmarkin protestantizem, se je zbrala velika množica poštenih Nemcev in ni pripustila Súdmarkinim govornikom, da bi se shod vršil. Potovalni učitelj Hoyer jo je moral žalostno odkuriti. Namera Súdmarke, da bi tudi med poštenim kmečkim ljudstvom nabirala za latrovsko propagando ob meji, se je izjalovila. Med krščanskimi Nemci je izgubila Súdmarka zaradi svojega pogubonosnega delovanja ves upliv. Tako se bodo Súdmarkina drevesa sčasoma posušila.

Štajere se zavzema za šampanjec. V zadnji številki hvali ptujsko motovilo govor poslanca Malika v državnem zboru, kjer se je ta Vsenemec posebno vneto potegoval za izdelovatelja šampanjca, da bi jih nova vinska postava ne obdačila. Zanimivo je, da se „Štajere“ ne poteguje s tako vneto za uboge kmečke vinogradnike, kot za zalagatelja šampanjca. „Štajere“ se ne boji, da bi imeli po nameravanem vinskem davku škodo naši ubogi vinogradniki, ampak bogati tovarnarji. Taka je ljubezen „Štajerčevih“ krušnih očetov do kmeta!

Deleži zadrug z neomejenim poroštvom niso rubljivi. Najvišji sodni dvor je v tozadevem slučaju razsodil, da deleži članov zadrug z neomejenim poroštvom niso rubljivi, in da jih torej zasebni upniki zadržarjev ne morejo pritegniti v rubežen. Rzsodbo med drugim utemeljuje tako-le: Par. 55. in 79. zadrugnega zakona določata, da more izstopajoči zadrugnik zahtevati le svoj delež po sklepem računuu onega leta, v katerem izstopa, da pa nima nobene pravice do rezervnih zakladov in drugega premoženja zadruga. Iz tega sledi, da ima zadrugnik pravico tirjati povračilo svojega zadrugnega deleža, ne pa tudi kakih pravic do zadrugnega premoženja.

Pokojnine posameznih ministrov znašajo: Unger 20.000 K, Chlumecky 12.000, Zaleski 20.000, Windischgrätz 8000, Madeysky 20.000, Glanz 17.000 K, Baernreither 14.000, Latour 20.000, Jedrejowicz 8 tisoč K, Kast 8000, Thun 8000, Chlendorfsky 20.000, Böhm-Bawerk 20.000, Giovanelli 20.000, Koerber 20 tisoč K, Welsersheimb 24.000, Wittek 20.000, Kosel 20.000, Bylandt 24.000, Randa 20.000, Auersperg 24 tisoč K, Pacak 16.000, Guttenberg 20.000, Kuenburg 20.000, Beck 32.000, Fort 20.000, Klein 24.000, Korytowski 26.000, Marchet 24.000, Gessmann 20.000, Derschatta 16.000, Prade 16.000, Ebenhoch 16.000, Fiedler 20.000, Prašek 16.000, Abrahamovicz 16.000, Braf 18.960, Začek 8000 in dr. Schreiner 8000.